

Alternatieve Economentop met meer kwaliteit

Met hun keuze van nieuwe criteria voor de ESB Economentop 40 van 2013 stellen de economiedecanen veelschrijverij boven goed onderzoek. Het resultaat is een Economentop 40 waarin zelfs internationaal erkende toponderzoekers niet ver zouden komen. Zo zouden maar drie van de laatste zes winnaars van de prestigieuze John Bates Clark Medal de Economentop 40 van 2013 halen en geen van hen de top 20. Een alternatieve Economentop die meer nadruk op kwaliteit legt sluit beter aan bij de internationale consensus over goed onderzoek. De winnaars van de Clark Medal zouden in deze top op de plaatsen 1, 2, 3, 4, 7 en 8 komen.

JAAP ABBRING

Hoogleraar aan de
Universiteit van Tilburg

BART

BRONNENBERG

Hoogleraar aan de
Universiteit van Tilburg

PIETER GAUTIER

Hoogleraar aan de Vrije
Universiteit Amsterdam

JAN VAN OURS

Hoogleraar aan de
Universiteit van Tilburg

In 1980 publiceerde *ESB* de eerste Economentop 40. Sindsdien zijn economen in Nederland bijna jaarlijks bibliometrisch gewogen (Van Ours en Vermeulen, 2007). Oorspronkelijk richtte de Economentop zich op het stimuleren van de onderzoeksproductiviteit van Nederlandse economen; deze lijkt in de afgelopen decennia inderdaad sterk te zijn gestegen (Franses, 2013).

Niettemin is de Economentop 40 omstrepen, omdat er geen algemeen aanvaarde manier is om wetenschappers bibliometrisch te rangschikken. Elke zichzelf respecterende universiteit gaat bij academische beoordelingen dan ook niet alleen af op publicatietellingen, maar vooral ook op de daadwerkelijke inhoud van het verrichte onderzoek. Omdat het ondoenlijk is de Economentop op deze manier op te stellen, kan deze nooit meer dan een eenzijdig beeld geven van het onderzoek van Nederlandse economen.

Dit betekent niet dat de Economentop 40 alleen maar folklore is. De economiedecanen kiezen de criteria voor de Economentop, zodat die het onderzoeksbeleid van de economiefaculteiten weerspiegelt. We hebben dan ook met verbazing en zorg kennisgenomen van de door de decanen in 2013 opgestelde nieuwe criteria voor de Economentop 40 (Phlippen, 2013).

DE ECONOMETOP 40 VAN 2013

De Economentop rangschikt economen op basis van hun publicaties in het Web of Science (WoS) over de vijf voorgaande jaren (2008–2012 in 2013). Alleen economen die minimaal een dag per week op een Nederlandse universiteit werken (of emeritus zijn) en door de economische faculteiten zijn voorgedragen dingen mee. Niet alleen volledige onderzoeksartikelen tellen mee, maar ook commentaren, brieven, *notes*, overzichtsartikelen en congresverslagen. Elke publicatie krijgt een score $W_{(invloed)} \times W_{(auteur)}$, met $W_{(invloed)}$ een maat van de invloed van het blad waarin het is gepubliceerd en $W_{(auteur)}$ een correctie voor aantal auteurs. De score van elke econoom is de som van de scores van zijn of haar publicaties. De Economentop rangschikt economen op basis van deze score. Naast de Economentop publiceerde *ESB* in 2013 ook een aantal Subtoppen, waarin alleen publicaties in een bepaald vakgebied tellen, en de Universiteitentop, die de universiteiten vergelijkt op basis van de scores van hun hoogst genoteerde economen.

In 2012 werd voor $W_{(invloed)}$ nog de *article influence score* (AIS) gebruikt. De AIS meet de gemiddelde invloed van de artikelen in een blad in de vijf jaar na publicatie. De gemiddelde AIS van bladen in het WoS is 1, maar de best scorende economiebladen hebben een AIS van rond de 10 en *Nature* en *Science* scoren zelfs rond de 20. De *Quarterly Journal of Economics* (QJE), bijvoorbeeld, publiceert een strenge selectie van omvangrijke, en meestal zeer invloedrijke, onderzoeksartikelen die origineel en voor een breed economenpubliek bedoeld zijn. De QJE heeft dan ook een

Alternatieve Economentop 40

TABEL 1

Rang	Naam	Univer- siteit	Score	Rang in ESB Top 40
1	Erwin Bulte	WUR	27,27	14
2	Daan van Knippenberg	EUR	27,26	4
3	Arthur van Soest	UvT	24,34	16
4	Harry Huizinga	UvT	22,96	-
5	Bernard Nijstad	RUG	21,44	19
6	John Einmahl	UvT	21,40	28
7	Bart Bronnenberg	UvT	19,59	-
8	Siem Jan Koopman	VU	19,54	21
9	Jaap Abbring	UvT	19,44	-
10	Rik Pieters	UvT	19,42	13
11	Albert Menkveld	VU	19,21	-
12	Peter Wakker	EUR	18,65	23
13	Jan Magnus	UvT	18,55	39
14	Arthur Schram	UvA	17,68	-
15	Thorsten Beck	UvT	17,66	-
16	Roel Beetsma	UvA	17,55	-
17	Jan van Ours	UvT	17,37	11
18	Arno Riedl	UM	17,03	-
19	Philip Hans Franses	EUR	15,42	3
20	Massimo Giuliadori	UvA	14,78	-
21	Patrick Verwijmeren	EUR	14,47	-
22	Eddy van Doorslaer	EUR	14,23	26
23	Etienne de Klerk	UvT	14,22	32
24	Han Bleichrodt	EUR	14,22	30
25	Jos van Ommeren	VU	14,09	20
26	Marius van Dijke	EUR	13,81	36
27	Erik Verhoef	VU	13,80	12
28	Maarten Lindeboom	VU	13,46	-
29	Joep Sonnemans	UvA	13,25	-
30	Robert Dur	EUR	13,18	-
31	Deanne den Hartog	UvA	13,18	-
32	Daan van Soest	VU	13,07	-
33	Luc Renneboog	UvT	12,88	22
34	Arjen van Witteloostuijn	UvT	12,74	33
35	Matthijs van Veelen	UvA	12,61	-
36	Marcel Timmer	RUG	12,47	-
37	Eva Demerouti	TUE	12,44	17
38	Peter Verhoef	RUG	12,44	29
39	Andre Lucas	VU	12,20	-
40	Owen o'Donnell	EUR	12,19	-

Abbring et al., 2014

AIS van 12,301 en scoort daarmee hoger dan 99,6 procent van de bladen in het WoS. *Economics Letters*, daarentegen, richt zich met artikelen van 3 à 4 pagina's op het snel verspreiden van doorgaans specialistische onderzoeksresultaten en heeft een AIS van slechts 0,575.

In zijn kritiek op de Economentop van 2012 merkte Van Marrewijk (2012) op dat een publicatie in een top-tijdschrift alleen kan worden gecompenseerd met een groot aantal publicaties in een matig scorend blad. In 2012 telde een artikel in de *QJE* bijvoorbeeld voor $12,301/0,575 > 20$ stukken in *Economics Letters*. Phlippen (2013) voegde hieraan toe dat in het bijzonder een aantal niet-economiebladen als *Science*, *Nature* en *Lancet* een erg hoge AIS hebben en zo een stempel kunnen drukken op de Economentop. Dit is onwenselijk omdat deze bladen hun hoge AIS niet te danken hebben aan hun invloed op de economische literatuur. Van Marrewijk richtte zich vooral op een *bias* in de Universiteitentop in het voordeel van grote departementen die dit zou veroorzaken: een universiteit met veel economen kan naar verwachting relatief hoog scorende economen naar voren schuiven. Hij stelde daarom voor om niet de AIS zelf

Een publicatie in een toptijdschrift kan alleen worden gecompenseerd met een groot aantal publicaties in een matig scorend blad

maar de bijbehorende percentielscore (PRS), het deel van de bladen met een lagere AIS (99,6 procent voor de *QJE* en 53,7 procent voor *Economics Letters*), als maat voor $W_{(invloed)}$ te nemen. Dit verkleint het gewicht van publicaties in de topbladen sterk: twee artikelen in *Economics Letters* tellen zo zwaarder dan één publicatie in de *QJE* of welk ander blad ook (het aandeel bladen met een lagere AIS is hooguit 100 procent).

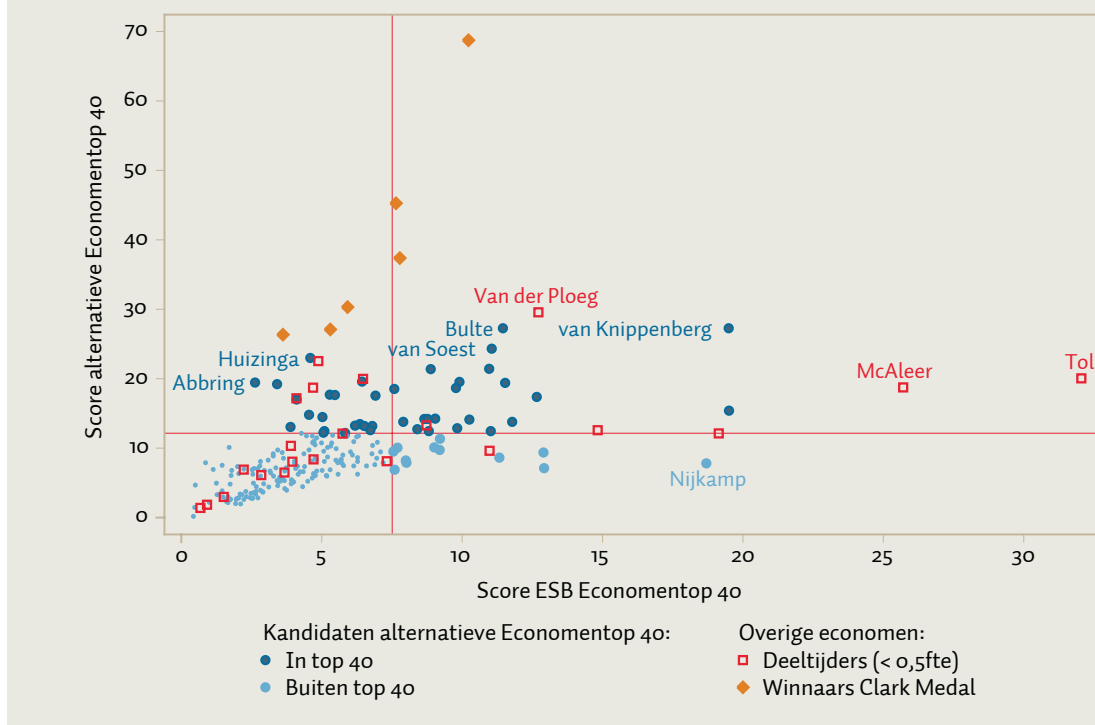
Het argument van Van Marrewijk (2012) voor het vervangen van de AIS door de PRS snijdt weinig hout. De Universiteitentop geeft immers een zuiver beeld van de prestaties, volgens de criteria van de Economentop, van de beste onderzoekers van elke universiteit, ook als de AIS wordt gebruikt. Van Marrewijk merkt terecht op dat de Universiteitentop geen zuiver beeld geeft van de prestaties van de gemiddelde econoom van elke universiteit, zelfs bij gebruik van de PRS.

Als we universiteiten echter op basis van gemiddelde kwaliteit willen rangschikken – en dat is nog maar de vraag – dan ligt het meer voor de hand om willekeurige steekproeven

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.

Scores alternatieve en ESB Economentop 40

FIGUUR 1

Onderzoekers die voldoende publiceren kunnen hun score alleen verhogen door beter te publiceren. Zo worden persoonlijke investeringen in hoogwaardig onderzoek beloond.

van economen uit elke universiteit te trekken dan om het beoordelingscriterium te veranderen en, net als in *ESB*, toe te passen op de beste economen.

Ook voor het beperken van de invloed van publicaties in niet-economiebladen als *Science* zijn betere oplossingen dan het vervangen van de AIS door de PRS, wat ook de beste economiebladen hard raakt. Het ligt in het bijzonder voor de hand alleen bladen op een beperktere lijst mee te nemen, zoals *ESB* in 2013 al deed bij het opstellen van de Subtoppen.

Desondanks hebben de economiedecanen naar aanleiding van deze discussie besloten de AIS te vervangen door de PRS. Abbring *et al.* (2014) beargumenteren dat dit geen recht doet aan de grote kwaliteitsverschillen tussen publicaties en dat dit, meer nog dan voorheen, veelschrijverij stimuleert. Om dit aan te tonen is de de ESB Economentop

vergeleken met een alternatieve Economentop waarin de rol van kwantiteit kleiner en die van kwaliteit groter is.

EEN ALTERNATIEVE ECONOMETOP 40

Voor de alternatieve Economentop 40 zijn de publicatiegegevens over 2008–2012 voor de ESB Economentop gebruikt. Daaraan zijn de economen toegevoegd die in deze periode in een van de vijf belangrijkste economiebladen (*American Economic Review*, *Econometrica*, *Journal of Political Economy*, *QJE*, *Review of Economic Studies*) hebben gepubliceerd, maar niet voorkomen in het ESB-bestand. De alternatieve Economentop 40 kijkt op vier punten af van de regels van de ESB Economentop. Ten eerste: alleen volledige onderzoeksartikelen tellen mee. Commentaren, brieven, *notes*, overzichtsartikelen en congresverslagen zijn weliswaar ook uitingen van wetenschappelijke activiteit, maar in termen van invloed niet vergelijkbaar met een volledig onderzoeksartikel. Ten tweede: publicaties zijn gewogen met de AIS en niet met de PRS, omdat de AIS een betere maatstaf voor de invloed van een publicatie op de internationale literatuur is. Ten derde: de invloed van de hoeveelheid publicaties is beperkt door alleen de hoogst scorende vijftien publicaties mee te tellen. Een maximum van vijftien publicaties in vijf jaar sluit prima aan bij internationale normen voor een hoge onderzoeksproductiviteit in de economische wetenschappen. Het betekent dat onderzoekers die voldoende publiceren hun score alleen kunnen verhogen door beter te publiceren en beloont zo persoonlijke investeringen in hoogwaardig onderzoek. En ten vierde: alleen onderzoekers die minimaal halftijds aan een Nederlandse universiteit wer-

ken zijn meegeteld. Van deze onderzoekers, anders dan van onderzoekers die hun hoofdaanstelling elders hebben, kan verwacht worden dat ze een hoofdrol spelen in het Nederlandse universitaire onderzoek en beleid.

Tabel 1 geeft een alternatieve Economentop 40 op basis van deze criteria. Figuur 1 vergelijkt de onderliggende publicatiescores met die van de ESB Economentop. De verschillen zijn groot. Geen van de eerste drie economen (Erwin Bulte, Daan van Knippenberg en Arthur van Soest) staat in de top drie van de ESB en de vierde (Harry Huizinga) valt er zelfs helemaal buiten. Jaap Abbring is de minst publicerende econoom volgens de ESB-maatstaven die een plek in de alternatieve Economentop krijgt, met een klein aantal hoog scorende publicaties. Peter Nijkamp is de meest publicerende econoom die buiten de alternatieve top valt vanwege de beperkte rol van de hoeveelheid publicaties (andere productieve economen als Richard Tol, Michael McAleer en Rick van der Ploeg vallen af omdat ze te weinig betrokken zijn bij een Nederlandse universiteit (figuur 1).

Om duidelijk te laten zien dat de alternatieve Economentop beter aansluit bij de internationale standaarden voor goede onderzoekers dan de ESB Economentop, toont figuur 1 ook de scores van de zes winnaars van de John Bates Clark Medal in 2009–2014, op basis van hun publicaties in de vijf jaar voorafgaand aan hun prijs. Deze Amerikaanse economen worden algemeen gezien als de beste van hun generatie, maar als ze in Nederland zouden werken, dan zouden ze slecht scoren in de ESB Economentop: de hoogste komt op plek 21 en drie van de vijf halen niet eens de top 40. In de alternatieve top zouden ze daarentegen op de plekken 1–4 en 7–8 komen.

Hoewel ook onze alternatieve Economentop gebaseerd is op arbitraire criteria en daarom voor discussie vatbaar is, sluit hij dus beter aan bij de internationale consensus over goed onderzoek.

CONCLUSIE

De universiteiten beseffen dat beleid gericht op grote aantallen publicaties ten koste kan gaan van de onderzoekskwaliteit. Zo heeft de VSNU recent ‘productiviteit’ geschrapt als zelfstandig criterium bij de evaluatie van wetenschappelijk onderzoek. Voor zover de Economentop 40 een afspiegeling is van het onderzoeksbeleid van de economiefaculteiten zou ook hierin kwaliteit voorop moeten staan.

LITERATUUR

- Abbring, J.H., B.J. Bronnenberg, P.A. Gautier en J.C. van Ours (2014) Dutch Economists Top 40. *De Economist*, te verschijnen.
- Franses, P.H. (2013) Een overzicht van meer dan dertig jaar Economentops. *ESB*, 98(4674&4675), 778–779.
- Marrewijk, C. van (2012) Reactie op: De Economentop 40 van 2012. *ESB*, 97(4649&4650), 770.
- Ours, J.C. van, en F. Vermeulen (2007) Ranking Dutch economists. *De Economist*, 155(4), 469–487.
- Phlippen, S. (2013) De Economentop 40 2013. *ESB*, 98(4674&4675), 776–777.